

SZOCIÁLIS ÉRZÉKENYÍTÉS ÓVODÁSKORBAN

Social sensitization of pre-schoolers

**Szerző: Motolai Anna Dóra, Eszterházy Károly Egyetem Pedagógiai Kar,
Óvodapedagógus szak, III. évfolyam**

**Témavezető: Kisné dr. Bernhardt Renáta, Adjunktus, Eszterházy Károly Egyetem
Jászberényi Campus Nevelés- és Műveléstudományi Intézet, Gyermeknevelési Tanszék**

A mai felgyorsult világban, továbbá egyfajta paradigmaváltás eredményeként, mely az óvodai nevelésben is történt az elmúlt évtizedek során, az óvodapedagógus feladatai nem korlátozódhatnak le csak a napi nevelési, gondozási és adminisztratív feladatokra (Fáyné - Dr. Sztanáné, 2013). E változás egyik aspektusa a kompetencia alapú nevelés előtérbe helyezése fókuszba, másrészt pedig kiemelt cél, hogy az óvoda biztos alapokat fektessen le az erkölcsi és szociális nevelés terén (ÓNOAP, 2012). Az óvodák többségében integrált nevelés folyik, így egyre kiemeltebb szerepe van annak, hogy a tipikus fejlődési ütemű gyermekekkel megismertessük a sajátos nevelési igényű társaikat. Témaválasztásomat főként az indokolja, hogy az óvodapedagógus képzés szakmai gyakorlatán eltöltött idő alatt magam is találkoztam különböző attitűddel rendelkező szülőkkel és óvodapedagógusokkal az SNI és integráció tekintetében.

Az empirikus kutatásom célja, hogy feltárjam a szülői és óvodapedagógusi véleményeket az óvodáskorú gyermekeket érintő szociális érzékenyítésről és annak létjogosultságáról. Továbbá kutatásom során arra keresem a választ, hogy az óvodapedagógusok pedagógiai gyakorlatában mennyire jellemző a direkt érzékenyítő módszerek alkalmazása.

A szakmai gyakorlaton töltött idő tapasztalataim alapján a kutatásom gyakorlatorientált (Babbie, 2000), melyben az alábbi hipotéziseket állítottam fel:

1. A szülők többsége szívesen írja gyermekét integrált csoportba.
2. Az óvodapedagógusi vélemények alapján a nem SNI-s gyermekek elfogadóbbá válnak az integrált nevelés során, mint azok a nem SNI-s gyermekek, akik nem integrált óvodába járnak.
3. Az óvodapedagógusok jellemzően nem alkalmaznak direkt érzékenyítő módszert.

3.1. Nem jellemző sem az óvodapedagógusokra, sem a szülőkre, hogy ismerik és olvasnak érzékenyítő meséket gyermeküknek.

3.2. Az óvodai csoportokban jellemzően nincsenek érzékenyítő mesekönyvek.

3.3. A szülők és az óvodapedagógusok nagy része nem ismeri a meseterápia nyújtotta lehetőségeket az érzékenyítésben.

Hipotéziseim igazolására egyrészt kvantitatív módszert, az írásbeli kikérdezést használtam, s eszközként kérdőíveket töltettem ki szülőkkel és óvodapedagógusokkal. Kvalitatív módszerként pedig megfigyelést alkalmaztam egy óvodai csoportban, ahol arra fókuszáltam, hogy a gyermekek, szülők és az óvodapedagógusok hogyan viszonyulnak a sajátos nevelési igényű gyerekekhez. A megfigyelést részvevő megfigyelőként végeztem, megfigyelési technikaként a naplózást, feljegyzést használtam (Falus, 2011).

A kérdőív eredményeiből többek között kiderül, hogy az óvodapedagógusok kevés módszert ismernek a szociális érzékenyítés esetében, és az óvodai csoportokból jellemzően hiányoznak az érzékenyítő mesekönyvek. A szülői vélemények alapján kapott adatok között dominánsak azok, melyek szerint fontos a szociális érzékenyítés, illetve ennek legjobb módszere a modellnyújtás és beszélgetés. A megfigyelés során tett észrevételeim az eltérő szülői attitűdöt és óvodapedagógusi módszerek hiányosságait is jelzik.